

2017 – 10

HOLLANDS Maandblad

*Hagar Peeters, Tjeerd Posthuma
Bregje Hofstede, J.V. Neylen
H.L. Wesseling, J.M.A. Biesheuvel
Ingmar Heytze, Kira Wuck*

HOLLANDS Maandblad

INHOUD NO. 10 – 2017

negen-en-vijftigste jaargang • nummer 839
oktober 2017

Opgericht in 1959 door K.L. Poll.

www.hollandsmaandblad.nl

Redactioneel – Deze maand

Bregje Hofstede – De zwerm

Hagar Peeters – 10 gedichten voor Lucebert

J.M.A. Biesheuvel – Wandeling

Jabik Veenbaas – Gedichten

H.L. Wesseling – Een paar opmerkingen over Karel van het Reve

Ingmar Heytze – Gedichten

Tjeerd Posthuma – Alles heeft zijn schoonheid, maar niet iedereen ziet haar

J.V. Neylen – Gedichten

Kira Wuck – Mensen vertrekken graag

Nikki Dekker – Gedichten

Fredie Beckmans – Vogeltjes kijken

Tekeningen Jeroen Hermkens

Auteurs in dit nummer

Colofon

Deze maand

Het is wellicht unfair de oorzaak te zoeken in het nieuwe regeerakkoord, maar op de een of andere wijze deed deze maand de vraag opborrelen of de cultuurpessimisten gelijk hebben en de samenleving wordt gepest door een kluwen van kwalen die typerend zijn voor onze tijd. Nu is cultuurpessimisme nogal *en vogue*, maar wie minder stellige overtuigingen koestert, zal enigszins betwijfelen of het lot van de mensheid ooit anders is geweest dan gebukt te gaan onder de kwalen van de eigen tijd. Toch schuimt het menselijk tekort soms zodanig over de borstweering der vrolijkheid – wederom komt onwillekeurig het nieuwe regeerakkoord in gedachten – dat men niet anders kan dan de kwestie onder ogen te zien, en wel *sine ira et studio*, zonder wrok en vooroordeel, zoals de geschiedschrijver Tacitus dat uitdrukte.

Zoals elke vraag leidt ook deze onherroepelijk tot een vervolgvraag: om welke kwalen gaat het precies? Zijn het wellicht de tweets van president Trump, of de tweets van alle criticasters van de tweets van president Trump, of misschien juist tweets in het algemeen? Gaat het om de steeds scherper wordende tweedeling op sociaaleconomisch gebied, of juist de groeiende eenvormigheid op sociaal-cultureel gebied, of misschien de uniformiteit van de roep om diversiteit? Gaan we gebukt onder het uitsterven van de geletterde klasse, of onder de opkomst van de klasse der Bekende Nederlanders? En zo stuit men dan uiteindelijk op het probleem: zijn er wel kwalen, of willen we gewoon niet toegeven dat we tot de gelukkigste landen ter wereld behoren?

Het zijn vragen waarop niet eenvoudig antwoord is te geven, en die ons doen beseffen dat het jammer is dat disciplines als sociologie, sociale-psychologie en antropologie zo'n kwijnend bestaan leiden. Net nu we opheldering zouden kunnen gebruiken over het verschijnsel dat wij

ons steeds meer gaan gedragen als gasten in onze eigen talkshow, blijft het akelig stil zodra er een kwestie van belang ter tafel komt. Dient de vraag uiteindelijk dan toch te zijn: waar zijn Thorstein Veblen en Erving Goffman als je ze nodig hebt om de dramaturgie van het dagelijks leven te begrijpen?

Nu zult u zeggen dat wij columnisten hebben om te duiden hoe de wereld in elkaar steekt. Het is waar, die hebben we in overvloed en ze duiden er duchtig op los. Een krant als *NRC Handelsblad* biedt thans in de kolommen ruimte aan niet minder dan 41 entrefiletisten, schijnbaar merendeels afkomstig uit de wereld van satire en ander licht amusement. Ook bestaan er op de radio talrijke ‘journalistenforums’, waarin journalisten hun mening geven, vooral over de kluwen van kwalen die zij als typerend zien voor onze tijd.

Nu ja, als men dan toch iets moet noemen dat een ongemakkelijk gevoel geeft, dan is het precies dit. Het feit dus dat het geestelijk leven ver is afgedwaald van het adagium van Ben Bradlee, de hoofdredacteur van de *Washington Post* ten tijde van de Pentagon Papers en het Watergate-schandaal. Wat hij stelde, klinkt wellicht als een verre echo uit een ander universum, maar hij zei het zonder enige vorm van zelfmedelijden: ‘De wereld is niet geïnteresseerd in wat wij vinden, maar in wat wij weten, ook al is dat doorgaans niet veel.’ – BB

De zwerm

door Bregje Hofstede

Ik heb je gemist, zegt Karen als ik mijn slip laat zakken en plaatsneem op haar behandeltafel. Was je op vakantie?

Zoiets.

Ik ga altijd naar Karen, een struise Ierse die een salon begon omdat ze zich als expatvrouw verveelde. Inmiddels heeft ze een derde vestiging, en als je door haarzelf geholpen wilt worden, moet je twee weken van te voren boeken. Het loopt storm bij Karen omdat ze de kunst verstaat om je gerust te stellen als je halfnaakt met je benen wijd op haar behandeltafel ligt. *I love waxing*, zegt ze. Kun je je rechterknie buigen, liefje? Perfect.

Terwijl ze wacht tot de was warm genoeg is, kwebbelt ze onophoudelijk, licht achterover leunend vanwege het gewicht van twee enorme borsten. Niets suggereert dat ze minder dan tevreden is met haar taak om hete was op de harige schaamlippen van vreemden te smeren en het er met een ijsstokje weer af te trekken. *I love waxing*. Ze begrijpt dat niemand een waxbeurt boekt omdat ze af wil van haar haar; we willen af van onze schaamte. Daarin is Karen de beste.

Ik kijk omlaag. Mijn venusheuvel ligt tussen mijn heupbotten als een behaaglijk slapend diertje. Karen maakt een gebaar als om het te strelen.

Alles eraf?

Alles.

Lovely.

Haar blik is welwillend terwijl ze het groene goedje op mijn liezen spatelt. Wie weet droomt ze 's nachts van bebaarde mosselen en ontwikkelt ze een allergie voor kattenhaar.

Als ze begint te trekken, draai ik mijn hoofd opzij en kijk naar het stomende en knipperende apparaat naast me. Zelfs nadat de was is verwijderd, voel ik het branden.

Doet het zo'n pijn, meisje? vraagt Karen. Je had niet zo lang moeten wachten. Ik hoor altijd van mijn klanten dat mijn behandeling de minst pijnlijke is van de hele stad.

Sorry. Ik weet niet wat ik heb.

Als je het niet weet, zijn het hormonen. Zorgvuldig veegt ze de laatste was weg met een vettig doekje. Hier! Je bent weer zo goed als nieuw.

Ik moet wel. Ik heb beloofd om mee te gaan zwemmen, en nu ik weer thuis woon, is er geen ontkomen aan mijn zusje, dat al vakantie heeft en elk moment van de dag klaar staat om me te betrappen op verdriet.

We fietsen door de brandende zon naar het buitenbad. De witte stippellijntjes op het fietspad zitten vol krekels die het niet uithouden op het zwarte asfalt.

Mijn bikinibroekje snijdt al meteen in mijn liezen. Met onbehagen kijk ik naar een lange rode haar die vlak voor mijn gezicht aan het witte formica van het kleedhokje kleeft, en denk aan de laatste restjes vacht, verschanst in de kieren en spleten van het mensenlichaam. Neusholtes. Bilspleten. Liezen. Alleen de huid die het vaakst gebruikt wordt, blijft kaal. Iedereen heeft gladde handpalmen. Zou het omgekeerd hetzelfde werken? Hoe minder een huid wordt gestreeld of domweg aangeraakt, des te weliger het haar?

Ik voel me iets beter als ik mijn paardenstaart onder een badmuts heb weggestopt. Het rubber sluit mijn oren af en spant om mijn hoofd, zodat het voelt alsof iemand dat stevig vasthoudt en me stuurt. Hierheen, Emma. Hokje open, daar is Robin, kluisje, douche, en toe maar, richting het water.

Robin zet meteen koers naar de duikplank. Ik laat me in het baantjesbad zakken.

lees meer in het nieuwe nummer

10 gedichten voor Lucebert

Hagar Peeters

We laten de wartaal van de holle vaten klateren
en de wartaal het verhaal van de soldaten
en de blote vrouwen en de stille wateren
diepe gronden van de wartaal
er dreef een uitzicht voorbij
het uitzicht was vrij
mijn gebocheld oog ving het met drie handen
en stopte het gevangen in de binnenzak van een freak
die het aan beide zijden bakte en daarna op de muren smeerde:
'kunst' morfde hij met verwrongen mond
en alle bezoekers vereerden

Nu vang ik het landschap door de gaten van een naald
en de ogen van de bezoekers kruipen
de binnenste buiten beginnelingse dubbellig in aantouw

voer voor toevoer de viervoeters liggen op de loer
luim in het landschap de tweeogers blikken bloosloos
over de zon is een roos en de dotten en melkwegen
stinken naar rotting de vlottende codes ontglippen
de pennenlikkers likken zich de bek niet open

Woordvoerders van het woord
treed allen naar voren
het koren ruist de dag is nacht het water gruis
de zilte lucht van melaats water
en het ijzer uit het bloed de spatten verf
van de schilder doen bloed en water na
we staren ze na de bootjes van de dichters
die altijd maar uit varen gaan uit varen gaan.

lees meer in het nieuwe nummer

Een paar opmerkingen over Karel van het Reve

door H.L. Wesseling

De Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden is een van de oudste geleerde genootschappen van Nederland. Alleen de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem is nog een paar jaar ouder. De Maatschappij van Letterkunde is opgericht in 1766 en vierde dus in 2016 haar tweehonderdvijftigjarig bestaan. Zij deed dat met de pomp en glorie die bij zo'n jubileum horen: een feestelijke vergadering met haar beschermheer, de Koning, lezingen, een gedenkboek en een speciaal nummer van haar tijdschrift, het *Nieuw Letterkundig Magazijn* (van een licht archaïsch woordgebruik schrikken de leden niet terug). In dat nummer verschenen 25 bijdragen over belangrijke publicaties van (vroegere) leden. Een daarvan was van Arnon Grunberg en ging over de vermaarde Huizingalezing van Karel van het Reve uit 1978.

De Huizingalezing is in 1972 ontstaan uit een initiatief van de verbeeldingsrijke oprichter en redacteur van het *Hollands Weekblad*, later *Hollands Maandblad*, K.L. Poll en de toenmalige erudiete hoofdredacteur van *NRC Handelsblad*, André Spoor. De Leidse Faculteit der Letteren, nu Geesteswetenschappen, waaraan Huizinga jarenlang als hoogleraar Algemene Geschiedenis verbonden is geweest, en de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, waarvan hij voorzitter is geweest, steunden dit initiatief. Vertegenwoordigers van die drie instanties vormen een commissie die de spreker moet uitzoeken. De Leidse hoogleraar Algemene Geschiedenis is, als opvolger van Huizinga, min of meer qualitate qua voorzitter van die commissie. Ik heb de eerste functie 30 jaar en de tweede 20 jaar vervuld. In 1978 was de Maatschappij vertegenwoordigd door de Utrechtse hoogleraar Nederlandse

letterkunde A.L. Sötemann. De keuze was dat jaar gevallen op Karel van het Reve.

Zoals gebruikelijk aten wij vooraf met de spreker. Karel zat duidelijk met iets in zijn maag en nam mij even apart. ‘Ik zal straks nogal de spot drijven met Sötemann,’ zei hij, ‘en ik vind dat pijnlijk nu ik begrijp dat hij mij mede heeft uitgenodigd en ik gezellig met hem zit te eten.’ Dat begreep ik best: het is één ding de spot te drijven met een collega maar het is een ander ding om dat te doen als die jou mede heeft uitgenodigd en nu met je zit te eten. Misschien kun je iets vriendelijks over hem zeggen, opperde ik, zodat het minder hard overkomt en dat deed hij. Hij zei over Sötemann zoiets als: overigens een heel aardige man met wie ik net gezellig heb gegeten.

Grunberg schrijft met zichtbaar plezier en onverholen bewondering over de lezing en over Karel van het Reve en laat ook het incident met Sötemann niet onvermeld. In een noot schrijft hij daarover: ‘Niet voor niets vermeldt Karel van het Reve dat hij voorafgaand aan de lezing nog gedineerd heeft met collega Sötemann. Het subtiele sadisme dat hij daarmee tentoonspreidt, bewijst dat veinzen na te denken, voor zover dat in de openbaarheid gebeurt, altijd een licht sadistische inslag heeft. Wellicht ten overvloede: er zit nauwelijks verschil tussen veinzen na te denken en nadenken.’

lees meer in het nieuwe nummer

Jakhalsdagen

Ingmar Heytze

voor Wisława Szymborska

Dames en heren, leden van de jury,

Pardon, ik heb mij onbehoorlijk voorbereid.
Excuses heb ik niet. Het verzinnen van een min of meer
geloofwaardige verklaring had meer tijd gekost
dan de nagelaten preparatie.

Zo lossen alle onvermogens als vanzelf in elkaar op.

Dit kan ik u wel vertellen: sinds kort geef ik de dagen dierennamen.
Eergisteren, bijvoorbeeld, was heel duidelijk een zilvervis,
vol gaten en gekronkel, vertwijfeld gedoe met boeken
in de vriezer, lokvergif in scheuren en gaten.

Begin deze week had ik een wolfdag, weet ik zeker, veel
loefgierig lopen en geluiden maken die geen mens kan duiden,
laat staan ik zelf, waarna mijn lichaam wilde slapen maar
mijn geest bleef waken. Zo noteerde ik een uilennacht.

Vandaag is meer een jakhalsdag. Die ken ik goed,
ze zijn er vaak. Ik stond op, te kort geslapen,
ledematen uit proportie, moe van eigen snedigheid,
de rug hoog als een boze kat, vast van plan
om iets of iemand te bejagen, kaal te knagen.

Ik heb veel jakhalsdagen.

Alles heeft zijn schoonheid, maar niet iedereen ziet haar

door Tjeerd Posthuma

26 OKTOBER 2014

In de hal van de Stadsschouwburg Amsterdam is rechts een deur naar het artiestengedeelte. Vanaf daar kun je overal heen, als je maar zelfverzekerd genoeg kijkt. De code is 1017 (de cijfers van de postcode). Als die niet werkt, hebben ze hem weer gewijzigd naar 1726 (laatste twee cijfers van de postcode en het huisnummer – hoe creatief kun je zijn). Ik heb geen geld om een kaartje te betalen, en ik heb geen geld omdat ik niet wil werken. Ik vind het te mooi weer om andere mensen te bedienen en niet zelf te genieten. Dus plunder ik om de nacht de volkstuintjes van het Westerpark voor eten, en als ik een voorstelling wil zien, kan ik ongemerkt via die zijdeur naar het derde balkon, waar altijd plek is. Vanaf daar kijk ik soms over de rand en bedenk ik hoe het zou zijn om te vallen. Je nek breken op een theaterstoel lijkt me geen pretje. Met die gedachte en een schrikpijn in mijn borst buig ik weer naar achteren.

Vanavond keek ik naar beneden en zag ik Dasja. Ze stond in de stalles en hield een kaartje naast het kaartje van een mevrouw die al zat. Waarschijnlijk op haar plaats. De vrouw stak haar armen in de lucht alsof ze wilde zeggen: ik kan er ook niks aan doen. Verloren stond Dasja in de zaal. Ik ken haar al wat langer. We hebben elkaar een keer gezien in de foyer van het Compagnietheater, en in de hal van Theater Bellevue. Die momenten maakten dat ik nooit meer naar binnen durfde in het café waar ze werkte. Na een paar maanden was ze opeens verdwenen en nu wil ik het café nog steeds niet in. Omdat het me herinnert aan

mijn lafheid. Elke keer als ik langs het hoekpand loop, zeg ik hardop: niet bang zijn voor meisjes.

Een medewerker liep naar Dasja toe, die liet opnieuw haar kaartje zien en daarna werd ze de zaal uit begeleid. Het zaallicht doofde. Ik aarzelde of ik nu naar beneden moest rennen om haar daar ‘spontaan’ tegen te komen, maar de voorstelling was al begonnen en ik was te schijterig om onrust te veroorzaken door op te staan.

Halverwege de eerste scène hoorde ik achter me de deur naar de gang opengaan. Een strook licht viel over de lege stoel naast me, bestreek de balustrade en reikte door de zaal naar de overkant. Daarin verscheen haar schaduw. Zonder om te kijken, wist ik dat het Dasja was, want soms is het leven zo transparant als een romantische komedie. De medewerker van het theater fluisterde dat er naast die man (ik! ik!) nog plek was.

Ze gaf geen blijk van herkenning en onze lichamen raakten elkaar niet, maar de volle vijf kwartier tot de pauze voelde ik haar aanwezigheid. De voorstelling ging volkomen aan me voorbij, want al mijn aandacht ging naar de gedachte dat als ik een iets te ruime beweging zou maken, ik haar zou kunnen aanraken, en dat als ik iets te diep snoof, ik haar zou kunnen ruiken. Ik hoorde haar ademen, raakte zelfs opgewonden van de zachte, ingehouden geluiden die ze maakte.

lees meer in het nieuwe nummer

Mensen vertrekken graag

door Kira Wuck

Het gebeurde voor het eerst op een zondag dat ik een opdracht van het gootsteenputje kreeg. Ik was net mijn ontbijt aan het klaarmaken, twee bruine boterhammen pindakaas met hagelslag ertussen. De nacht ervoor had ik iets raars gedronken in de keuken. Misschien dat het daarmee allemaal was begonnen.

Mijn ex, David, was in die tijd nog volledig aanwezig. Zijn tekeningen hingen in de gang, zijn kleding lag in de wasmand en *Kafka op het strand* lag op zijn nachtkastje braaf op hem te wachten, alsof hij elk moment weer terug zou kunnen komen. Zijn inloggegevens van Facebook, email, Zalando en de Rabobank had hij nog steeds niet veranderd. Soms logde ik in om te kijken waar hij een broodje had gegeten en om te zien naar welke cafés hij ging. De plekken waar wij graag kwamen, had hij tot nu toe vermeden. Ze zeggen dat Google eerder dan jijzelf weet wanneer je een kind verwacht, wanneer je zult scheiden of wanneer ernstige ziektes die je meedraagt zich zullen openbaren. Zo probeerde ik mijn ex voor te blijven.

Tevergeefs. Mensen vertrekken graag. Hoeveel plezier je ook met iemand beleeft, zei mijn moeder, uiteindelijk vertrekt iedereen. En jij bent net zoals ik, daar kom je niet onderuit. Mijn moeder is al vijf jaar dood. Aanvankelijk dacht ik dat zij het was die via de gootsteen met me probeerde te communiceren, om mij vanuit een andere dimensie nog een trap na te geven. Mijn moeder hield niet van mensen, zelfs niet van haar eigen familie. Dat moet ik van haar hebben.

Die zondagochtend werkte ik met grapefruitsap de boterhammen weg, terwijl ik ondertussen het gevoel had alsof iemand probeerde met schuurpapier de binnenkant van mijn hoofd glad te maken. Misschien waren het ontwenningverschijnselen. Ik keek op het pak sap hoeveel vitamines erin zaten. Dan wist ik waar ik aan toe was.

Ik klapte net mijn laptop open om te kijken wat David aan het doen was toen ik plotseling gekreun hoorde. Het klonk als iemand die zich in een benarde positie bevond. Het duurde even voordat ik doorhad waar het geluid vandaan kwam. Na enige tijd wist ik het. Ik hing boven de gootsteen en zocht alsof ik daaronder iemand zou treffen. Het was donker daar beneden.

Dat was onze eerste kennismaking. Ik zette nog wel even de kraan open om te kijken of het geluid dan zou verdwijnen, maar het werd alleen maar sterker. Toen veranderde het gekreun in een krakende stem.

‘Sara’, zei de stem, ‘gooi alle spullen van David weg, je zult je daarna beter voelen.’

‘Maar ik wil zijn spullen niet weggooien, ik wil dat hij blijft.’

‘David blijft niet bij je, hij komt niet terug.’

Daarna verdween het geluid en was ik weer alleen in de keuken.

lees meer in het nieuwe nummer

Vogeltjes kijken

door Fredie Beckmans

Weinig tijd om te schrijven – ik moet nu echt een nutteloze boswandeling voorbereiden met tweedimensionale verrekijkers. Er hebben zich al 25 deelnemers aangemeld en ik heb maar 30 platte verrekijkers bij me. Wat zullen ze er veel van opsteken! Ik hoop dat het heel slecht weer wordt.

Als kunstschilder smeet ik vaak voor meer geld verf op mijn doeken dan dat ik daar later voor terug krijg. Dat is geen goed verdienmodel. Tijdens het schilderen denk ik graag na hoe ik aan geld zou kunnen komen. De ideeën stromen dan naar binnen. Ik heb sowieso meer ideeën dan er verf in mijn tubes zit. Toen het allerbeste idee binnenkwam, kon je aan het schilderij zien dat er iets in mijzelf aan het borrelen was. Dat schilderij was stukken slechter dan de andere, maar het idee was stukken beter dan de andere. Het idee was in kort bestek: tegen betaling verhalen vertellen tijdens nutteloze wandelingen. Ik zou sterke verhalen in een nieuw jasje steken, die tijdens een reeks nutteloze wandelingen vertellen en daarbij naar verdieping zoeken voor een passende vergoeding. Zo zou ik het hoofd boven water kunnen houden, want verdieping is wat de mensen willen, daar betalen ze grof geld voor.

Veel inspanning zou het niet vergen. Het verstand op nul en maar uit de mond laten komen wat je ziet of hoort of voelt. Klinkt zweverig, en dus profijtelijk. Het nutteloze wandelen mogen we overigens niet verwarren met het zinloze wandelen. Dat doen heel andere mensen. Te veel therapie, te veel vakantie, te weinig kunst. Niet mijn stijl.

Om niet te verdwalen, bereidde ik de zaak enigszins voor. Ik verstuurde een paar aanbiedingen naar Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland: ik was te boeken voor een nieuw project: *Zwecklose Wanderungen*. Dat sloeg aan. In Nederland hield ik ook een nutteloze proefwandeling.

In Amsterdam in het Vondelpark; is geen hond op afgekomen. Het regende en ik was vergeten uitnodigingen te versturen.

Vandaag organiseer ik in Duitsland een nutteloze boswandeling. De uitnodigingen heb ik gelukkig op tijd verstuurd. Verzamelen aan de rand van een bos bij Darmstadt, de stad die geen eigen worst kent. Dat hoeft ook niet met zo'n naam. Die is al worstig genoeg.

Vanochtend bezocht ik in Darmstadt eerst een antiquariaat in de hoop dat ze een boek van Robert Walser zouden hebben. Hij is de broer van de schilder Karl Walser en de Zwitserse kampioen in het beschrijven van nutteloze wandelingen. Vanaf 1929 kreeg Walser last van ernstige psychische klachten: angsten, psychoses, verschijningen, stemmen in zijn hoofd, dat werk. Daartussendoor bleef hij schrijven, maar toen hij in 1933 werd opgenomen in het gekkenhuis Waldau te Herisau legde hij de pen definitief neer, ook omdat er na de machtsovername door de nazi's in Duitsland nog maar een beperkte markt voor zijn werk overbleef. Walser verliet het gekkenhuis uiteindelijk nooit meer, ook niet toen hij genezen werd verklaard. Hij maakte vrijwel dagelijks lange, volkomen nutteloze wandeltochten in de besneeuwde bergen en stierf op eerste kerstdag 1956 tijdens zo'n wandeling aan een hartinfarct. De foto's die werden gemaakt van de dode wandelaar in de sneeuw doen sterk denken aan het beeld dat Walser zelf in zijn eerste roman *Geschwister Tanner* schetste van een dode in de sneeuw.

lees meer in het nieuwe nummer

Auteurs in dit nummer

FREDIE BECKMANS (1956) – Schilder, voordrachtskunstenaar, voorzitter van de Worstclub, ex-wereldkampioen kookperformance. Winnaar Hollands Maandblad Schrijversbeurs 2006-2007 (*Essayistiek*).

J.M.A. BIESHEUVEL (1939). Schrijver. Publiceerde talrijke verhalenbundels. In 2007 ontving hij voor zijn gehele oeuvre de P.C. Hooft-prijs. In 2008 verscheen in drie delen zijn *Verzameld werk*. In 2015 verscheen *Brief aan Vader*, een keuze uit eigen werk, aangevuld met niet eerder gepubliceerde verhalen.

NIKKI DEKKER (1989) – Schrijver en radiomaker. Haar werk werd gepubliceerd in o.m. *De Gids*, *Revisor* en op De Optimist. Ze maakte o.m. de radiodocumentaires *Iets doen, doe doe je dat* en *De oppas en ik*.

JEROEN HERMKENS (1960) – Lithograaf, schilder, beeldhouwer. Ontving in 1996 de Nederlandse Grafiekprijs. Werd in 2006 gekozen tot *Kunstenaar van het jaar*. Exposeerde o.m. in New York en Utrecht. In 2013 nam het Rijksmuseum een serie litho's van zijn hand op in de collectie. Zie www.hermkens.com.

INGMAR HEYTZE (1970) – Publiceerde vele poëziebundels, met als recentste *Voor de liefste onbekende; bijna alle gedichten* (2016) en diverse prozabundels, waaronder *Reisoefeningen* (2013). Maakt thans met Hans Dorrestijn en Vrouwkje Tuinman de theatertour *Neurosen en andere hobby's*. ingmarheydze.nl

BREGJE HOFSTEDÉ (1988) Schrijft voor *De Correspondent*. Haar debuutroman *De hemel boven Parijs* (2014) werd genomineerd voor o.a. de

Libris Literatuur Prijs, de Anton Wachterprijs en de Gouden Boeken-
uil. In 2016 verscheen *De herontdekking van het lichaam: over de burn-
out*. bregjehofstede.nl

J.V. NEYLEN (1989) – Dichter en schrijver. Gedichten van haar versche-
nen o.a. in *De Revisor*, *Deus ex Machina* en *Kluger Hans*. Voor dit laatste
tijdschrift werkte ze enige tijd als redacteur. Ze ontving in 2017 een
VOCATIO-beurs voor het schrijven van haar debuutbundel: [jvneylen.
wordpress.com](http://jvneylen.wordpress.com).

HAGAR PEETERS (1972) – Publiceerde o.m. de dichtbundels *Genoeggedicht
over de liefde vandaag* (1999), *Koffers zeelucht* (2003; Jo Peters Poëzieprijs,
J.C. Bloemprijs), *Loper van licht* (2008) en *Wasdom* (2011). Haar debuut-
roman *Malva* (2015) werd bekroond met de *Fintro Literatuurprijs 2016*.

TJEERD POSTHUMA (1991) – Schrijft, vertaalt en bewerkt toneel, televisie,
film en proza. In 2016 verscheen zijn debuutroman *Stad van goud*.

JABIK VEENBAAS (1959) – Dichter, filosoof en vertaler. Hij publiceerde
tot nu toe zes dichtbundels, met als recentste *Mijn vader bad* (2015). In
2013 verscheen zijn studie *De Verlichting als kraamkamer*.

H.L. WESSELING (1937) – Emeritus-hoogleraar Algemene Geschiede-
nis aan de RU Leiden en auteur van vele boeken. Onlangs verscheen
Scheffer–Renan–Psichari; een Franse cultuur- en familiegeschiedenis.

KIRA WUCK (1978) – Dichter en schrijfster. Ontving de Hollands
Maandblad Schrijversbeurs 2011/2012 (*poëzie*). Haar debuutbundel
Finse Meisjes (2012) werd onderscheiden met de Lucy B. en C.W. van
der Hoogt-prijs en de Eline van Haaren-prijs. In januari 2016 verscheen
haar verhalenbundel *Noodlanding*.

HOLLANDS Maandblad

Redactie: Bastiaan Bommeljé

Redactieraad: Gerard van Emmerik, Beatrijs Ritsema, Mark Boog en Willemijn Lindhout

Vormgeving: Steven Boland

Copyright: Auteursrecht voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds, thans Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Redactiesecretariaat: Hollands Maandblad • p/a Willem Fenengastraat 2-A • 1096 BN Amsterdam • Tel. 020-4213830 • info-hm@uitgeverijpodium.nl (niet voor kopij)

Bij ongevraagde bijdragen postzegels voor antwoord bijsluiten

Uitgevers: Uitgeverij Podium in samenwerking met Stichting Hollands Maandblad, Willem Fenengastraat 2-A • 1096 BN Amsterdam

Abonnementen: 12 nummers per kalenderjaar, prijs per jaargang € 79,50 • Proefabonnement (3 nummers) € 20,- Abonnementen die niet één maand voor afloop van de abonnementsperiode zijn opgezegd, worden automatisch verlengd

Opgave: S.P. Abonneeservice • Postbus 105 • 2400 AC Alphen aan den Rijn.

Telefoon tijdens werkdagen van 9.00-17.00 uur: 0172-476085.

Een acceptgiro voor betaling volgt

Losse nummers: € 7,50 • dubbelnummers € 9,90 • Verkrijgbaar bij de boekhandel of door bestelling bij Uitgeverij Podium dan wel via www.hollandsmaandblad.nl – HollandsMaandblad@spabonneeservice.nl